

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Jany Kubenové a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobkyně **J. V.**, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství** v Brně, se sídlem nám. Svobody 4, Brno, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Žaloba proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně, č.j. 14447/09-1700-710142, ze dne 20.1.2010 a č.j. 14461/09-1700-710142 ze dne 20.1.2010 **s e z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně dne 26. 3. 2010 se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného č.j. 14447/09-1700-710142 ze dne 20. 1. 2010 a č.j. 14461/09-1700-710142 ze dne 20. 1. 2010. Těmito rozhodnutími bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti platebním výměrům správce daně ze dne 15. 7. 2009 č. j. 84684/09/320980705445 (č.16/2009) a č.j. 84685/09/320980705445 (č. 26/2009), jimiž

byla žalobkyni uložena povinnost zaplatit za porušení rozpočtové kázně částku 13.500,- Kč a penále ve výši 5.036,- Kč.

II.

Shrnutí argumentů obsažených v napadených rozhodnutích žalovaného

[2] Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že žalobkyně dne 11. 12. 2006 uzavřela s Úřadem práce v Kroměříži dohodu o vytvoření chráněného pracovního místa osobou se zdravotním postižením pro výkon samostatné výdělečné činnosti č. KMA-C-9/2006 (dále jen „Dohoda“). Na základě této Dohody obdržela v roce 2006 dotaci ze státního rozpočtu. V Dohodě se v čl. II. odst. 4 žalobkyně zavázala soustavně vykonávat samostatnou výdělečnou činnost (dále též „SVČ“) v souladu s obsahem předmětného podnikání, jako hlavní zdroj příjmů. Tím, že dne 7. 7. 2008 uzavřela pracovní smlouvu se zaměstnavatelem Fondem ohrožených dětí, občanským sdružením na pomoc opuštěným, týraným a zanedbávaným dětem (dále též „Fond ohrožených dětí“) a za dobu trvání tohoto pracovního poměru souběžně s výkonem SVČ nevrátila poměrnou část dotace na účet správce daně, došlo k porušení rozpočtové kázně dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“). Na základě tohoto zjištění vydal správce daně dne 15. 7. 2009 výše uvedené platební výměry na odvod za porušení rozpočtové kázně a penále. V odůvodnění svých rozhodnutí odkázal na § 3 odst. 4 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „zákon o pojistném na sociálním zabezpečení“) a ustanovení § 9 odst. 6 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), z nichž vyplývá, že samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší SVČ tehdy, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce vykonávala zaměstnání. Žalobkyně tedy současně vykonávala samostatně výdělečnou činnost i závislou činnost, proto se považuje SVČ za činnost vedlejší a hlavním zdrojem příjmu se stala závislá činnost. Smyslem a cílem poskytnutí dotace na vytvoření chráněného pracovního místa osobou se zdravotním postižením pro výkon SVČ je skutečnost, že nezaměstnaný uchazeč uvedený v evidenci úřadu práce za pomoci tohoto příspěvku vyřeší své pracovní uplatnění formou SVČ a dále po dobu stanovenou v dohodě neobsadí pracovní místa na trhu práce dalším nezaměstnaným uchazečům. Při srovnání příjmů žalobkyně po období platnosti pracovní smlouvy (od 7. 7. 2008 do 17. 12. 2008), tj. po dobu souběhu obou činností, činí příjmy z podnikání za předmětné období částku 23.180,- Kč a příjmy ze závislé činnosti částku 48.015, Kč. I z tohoto pohledu je hlavním zrodem příjmu příjem ze závislé činnosti.

III.

Žalobní argumentace

[3] Žalobkyně převzala na základě dohody mj. závazek soustavně vykonávat samostatnou výdělečnou činnost v souladu s obsahem předmětu podnikání jako hlavní zdroj příjmů (čl. II. odst. 4 Dohody). Dohoda na žádném místě nedefinuje pojem hlavní zdroj příjmů. Logickým i gramatickým výkladem uvedeného pojmu lze dojít pouze k závěru, že hlavní zdroj příjmů nutně musí být ten, který faktický po kvantitativní stránce přináší nejvyšší finanční prostředky. Dne 7. 7. 2008 uzavřela žalobkyně pracovní smlouvu se zaměstnavatelem Fondem ohrožených dětí, v níž byl stanoven rozsah práce na 72 hodin za dva po sobě následující týdny. Porovnáním příjmů ze samostatné výdělečné činnosti za dobu účinnosti smlouvy s faktickými příjmy dosaženými ze závislé činnosti je zřejmý závěr, že příjmy z podnikání jsou vyšší a tedy i příjmy hlavními. Nedošlo tak k porušení smluvně převzaté povinnosti ani k porušení rozpočtové kázně. Žalovaný však tuto

argumentaci neakceptoval a přestože Dohoda blíže nedefinovala pojem hlavní zdroj příjmů, účelově si vypomohl definicí z ust. § 3 odst. 4 zákona o pojistném na sociálním zabezpečení a z ust. § 9 odst. 6 písm. a) zák. o důchodovém pojištění, tj. z předpisů, které na danou věc nedopadají. Dle žalobkyně je třeba vážit skutečnost, že smlouva byla uzavřena na dobu dvou let a že po uvedenou dobu převzala závazek, aby příjem ze samostatné výdělečné činnosti byl hlavním zdrojem příjmů. V tomto časovém kontextu je pak třeba posuzovat, zda příjem ze samostatné výdělečné činnosti či příjem ze závislé činnosti je hlavním zdrojem příjmů. Nelze vytrhávat pouze určitá období účinnosti smlouvy a tyto z kvantitativního pohledu posuzovat tak, jak činil žalovaný za období od 7. 7. 2008 do 17. 12. 2008 a nelze ani při interpretaci pojmu aplikovat instituty z jiných veřejnoprávních předpisů věcně s předmětnou dohodou nesouvisejících. Žalobkyně jednak namítá nesprávné právní posouzení věci žalovaným a po stránce skutkové nesprávné zjištění ohledně výše skutečných příjmů jak ze závislé činnosti tak i ze samostatné výdělečné činnosti za období od 7. 7. 2008 do 17. 12. 2008.

IV.

Stanovisko žalovaného k žalobě

[4] V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

V.

Právní hodnocení soudu

[5] Předmětem sporu v dané věci je výklad ust. čl. II. odst. 4 Dohody o vytvoření chráněného pracovního místa osobou se zdravotním postižením pro výkon samostatné výdělečné činnosti č. KMA-C-9/2006 uzavřené dne 11. 12. 2006 mezi Úřadem práce v Kroměříži a žalobkyní.

[6] Dle čl. II. odst. 2 Dohody se příjemce příspěvku zavazuje provozovat samostatnou výdělečnou činnost na chráněném pracovním místě nejméně po dobu 2 let ode dne 18. 12. 2006. Dle čl. II. odst. 4 Dohody se dále zavazuje soustavně vykonávat samostatnou výdělečnou činnost v souladu s obsahem předmětu podnikání, jako hlavní zdroj příjmů. Dle čl. V odst. 1 a 2 Dohody je nedodržení podmínek poskytnutí příspěvku podle čl. II porušením rozpočtové kázně. Porušení podmínek dohody podle čl. II uvedených pod č. 1,2,4,5,6,7 bude postihováno odvodem za porušení rozpočtové kázně podle § 44a odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. c) a odst. 7 zákona o rozpočtových pravidlech.

[7] Výše cit. Dohoda byla uzavřena podle § 75 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a podle vyhlášky č. 518/2004 Sb. Ovšem ani zákon o zaměstnanosti ani vyhláška č. 518/2004 Sb. podmínku shodnou s ust. čl. II. odst. 4 Dohody neobsahují a pojem hlavního zdroje příjmů také nedefinují.

[8] K tomu, aby bylo možno uvážit, zda žalovaný správně interpretoval pojem „hlavního zdroje příjmů“ uvedený v čl. II odst. 4 Dohody, je třeba v první řadě přihlídnout ke smyslu a účelu poskytování příspěvku. Lze přisvědčit názoru žalovaného, resp. i názoru úřadu práce, že cílem poskytnutí příspěvku na vytvoření chráněného pracovního místa osobou se zdravotním postižením pro výkon SVČ je skutečnost, že nezaměstnaný uchazeč vedený v evidenci úřadu práce za pomoci tohoto příspěvku vyřeší své pracovní uplatnění formou SVČ a dále po dobu stanovenou v dohodě neobsadí pracovní místa na trhu práce dalším nezaměstnaným uchazečům. Základním smyslem a účelem příspěvku je tedy

napomoci k tomu, aby se osoby se zdravotním postižením lépe zapojily do běžného života a udržely si tak své pracovní návyky a co nejvyšší dosažitelnou míru soběstačnosti. Poskytování příspěvku nemá a ani nemůže krýt náklady spojené s podnikatelským rizikem za každých okolností a ve všech ohledech. Má toliko nabídnout zdravotně postiženým osobám, jejichž zaměstnávání je bezpochyby složitější, aby za podpory určité kompenzace vyřešily své pracovní uplatnění formou SVČ. I proto je poskytování příspěvku omezeno podmínkou uvedenou v čl. II. odst. 4 Dohody, dle které se příjemce příspěvku zavazuje vykonávat samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní zdroj příjmů. Lze tedy souhlasit s názorem žalovaného, že pokud příjemce příspěvku uzavře v době účinnosti Dohody klasický pracovní poměr, je smysl chráněného pracovního místa zcela popřen a povinnost odvést do státního rozpočtu neoprávněně použité prostředky včetně penále, je tak logickým důsledkem takového jednání.

[9] Předmětné ustanovení smlouvy lze vykládat též za použití gramatického výkladu z pohledu kvantitativního, což připouští jak žalobkyně tak žalovaný. Za rozhodné je však nutné brát pouze období, kdy došlo k souběhu samostatné výdělečné činnosti se zaměstnaneckým poměrem. Výklad žalobkyně, která výši příjmů ze SVČ a příjmů ze zaměstnání posuzuje po celou dobu platnosti Dohody, je nutné označit za ryze účelový a nemající oporu v textu Dohody. Za období měsíce července až prosince 2008 je pak nutné posoudit, která činnost poskytovala žalobkyni hlavní zdroj obživy, tj. byla hlavním zdrojem příjmů. Při kvantitativním srovnání příjmů dosahovaných za dané měsíce, je zřejmé, že vyšší a tedy hlavní zdroj příjmů plynul žalobkyni ze zaměstnaneckého poměru, kde činil za předmětné období příjem 48.015,- Kč, zatímco za stejné období činily příjmy ze samostatné výdělečné činnosti pouze částku 23.180,-Kč. Kdyby soud přistoupil na argumentaci žalobkyně tedy, že období účinnosti dohody je nutné posuzovat jako celek, znamenalo by porušení sjednaných podmínek kdykoliv v průběhu účinnosti smlouvy porušení dohody od počátku, tedy např. penále při porušení rozpočtové kázně dle § 44a odst. 7 zákona o rozpočtových pravidlech by bylo nutno počítat ode dne následujícího po účinnosti smlouvy bez ohledu na to, kdy k tomuto jednání došlo, což je nutné odmítnout jako výklad nepřipustně rozšiřující. K namítaným nesprávnostem skutkových zjištění ohledně výše dosahovaných příjmů ze závislé i samostatné výdělečné činnosti, neuvedla žalobkyně žádnou konkrétní okolnost, ze které by tato nesprávnost výpočtu měla vyplývat. Soud proto tuto námitku nepovažuje za důvodnou.

[10] Dále se soud zabýval částí odůvodnění žalovaného, kde odkazuje při výkladu pojmu „hlavní zdroj příjmů“ na ust. § 3 odst. 4 zákona o pojistném na sociálním zabezpečení a na ust. § 9 odst. 6 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Podle § 3 odst. 4 zákona č. 589/1992 Sb., účinného od 1. 1. 2009 platí, že kdo se považuje za osobu samostatně výdělečně činnou a kdy se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost a za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví zákon o důchodovém pojištění. Nutno podotknout, že v době rozhodné pro posouzení zde projednávané věci, tedy v době platnosti předmětné smlouvy, bylo výše citované ustanovení, na které žalovaný odkazuje, uvedeno nikoliv v § 3 odst. 4 zákona o pojistném na sociálním zabezpečení, ale v § 3 odst. 2 cit. zákona. Dále žalovaný odkazuje na § 9 odst. 6, písm. a) zákona o důchodovém pojištění, dle kterého samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce vykonávala zaměstnání. Zde ovšem žalovaný opět vycházel z nesprávného časového znění právní normy, neboť dle § 9 odst. 6, písm. a) zákona o důchodovém pojištění, účinného do 31. 12. 2008 platilo, že samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce vykonávala zaměstnání a příjem ze zaměstnání,

kterého v kalendářním roce dosáhla, činí alespoň dvanáctinásobek minimální mzdy zaměstnance v pracovním poměru odměňovaného měsíční mzdou, která platí k 1. lednu kalendářního roku, za který se posuzuje účast osoby samostatně výdělečně činné na pojištění. S ohledem na shora uvedené má soud za to, že výklad Dohody za pomoci shora uvedených předpisů o sociálním zabezpečení a důchodovém pojištění, ještě použitých v nesprávném časovém znění, není na místě, neboť tato právní úprava na posuzovanou věc nedopadá a navíc ani nedefinuje sporný pojem použitý v textu Dohody.

[11] I přesto, že předmětná dohoda ani žádný shora citovaný předpis nedefinuje pojem „hlavní zdroj příjmů“, dospěl soud za pomoci výše vyloženého teleologického a gramatického výkladu ust. čl. II. odst. 4 Dohody k závěru, že v období souběhu samostatné výdělečné činnosti se zaměstnaneckým poměrem je nutno pro účely Dohody považovat za hlavní zdroj příjmu činnost, která je hlavním zdrojem obživy.

[12] Pro úplnost je nutné ještě zmínit úvahu soudu týkající se předmětného ustanovení čl. II. odst. 4 Dohody, kdy posuzoval, zda je toto ustanovení dostatečně jasné, srozumitelné a určité, neboť neuvádí, po jakou dobu se žalobkyně zavazuje soustavně vykonávat SVC jako hlavní zdroj příjmů. Ze shodné vůle účastníku smlouvy však není pochyb o výkladu tohoto ustanovení, který vyplývá např. i z tvrzení žalobkyně uvedeného v žalobě, tedy že „smlouva byla uzavřena na dobu dvou let a že po uvedenou dobu převzala závazek, aby příjem ze samostatné výdělečné činnosti byl hlavním zdrojem příjmů“. Proto nebylo nutné se touto otázkou dále zabývat.

[13] Vzhledem k výše uvedenému lze závěry správce daně v jeho žalobou napadených rozhodnutích, (s mírnými korekcemi, jak je shora uvedeno) považovat za správné. Soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

VI. Náklady řízení

[14] O nákladech řízení o žalobě soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, proto jí právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo. Žalovaný byl ve věci úspěšným, avšak soud nezjistil, že by mu vznikly náklady, jež by přesahovaly náklady jeho jinak běžné administrativní činnosti, a proto mu náhradu nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí, které nabývá právní moci dnem doručení, lze podat opravný prostředek (kasační stížnost podle ust. § 102 a násl. s.ř.s.) do dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 a § 106 odst. 2, 4 s.ř.s.).

V Brně dne 31.10.2011

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu